

Nemško vprašanje v dvajsetih letih

Danes je osrednje mednarodno vprašanje, ki grozi svetu s tretjo svetovno vojno. Nemško vprašanje ni novo, ampak obstaja že od sedemdesetih let preteklega stoletja, od dneva, ko je Bismarck razglasil združitve Nemčije. Z drugo svetovno vojno, ki jo je izzvala Nemčija, je ta kolonizirano nemško vprašanje postalo tako pereče, da je bilo zaradi njega mnogo zavezniških konferenc, kjer so razpravljali kako bi Nemčijo preobrazili v demokratično državo. Vse te konference bi lahko razdelili na tri obdobja: od 1941 do 1945, od 1945 do 1949 in od 1949 do danes.

Prvo obdobje zajema čas med drugo svetovno vojno in tik po njej. Avgusta leta 1941, ko je bil Hitler na vrhu svoje moči, sta se na vojni ladji na Atlantskem oceanu sestala Roosevelt in Churchill. Takrat so podpisali Atlantsko listino, ki je vsebovala volilna načela znanje politike antihitlerjeve koalicije. Roosevelt in Churchill sta poudarila, da nimata nobenih ozemeljskih zahtev, da spoštujeta načelo samoodločbe narodov in da upata, da bosta po uničenju nacizma zavlada mir in varnost za vse narode. Poudarila sta, da bi se morali odločiti o sredstvih za reševanje mednarodnih sporov in se razorožiti.

Septembra istega leta je k Atlantski listini pristopilo deset držav iz Evrope, ki so bile takrat že okupirane. Stevilo članic protihitlerjeve koalicije se je povečevalo in 1. januarja 1942 je 26 držav v Washingtonu podpisalo deklaracijo Združenih narodov. Oktobra 1943, ko so Nemci doživljali poraz na vzhodni fronti, je bila prva Moskvaška konferenca. Na tej konferenci so sklenili, da bodo ustanovili Evropsko posvetovalno komisijo v Londonu, da bo Avstrija spet postala neodvisna država, vse nemške vojske in oficirje, pa so opozorili, da jih bodo zaradi vojnih zločinov postavili pred sodišče.

Novembra in decembra 1943 je bil sestanek šefov ZDA, Velike Britanije in ZSSR, na tako imenovani Teheranski konferenci. Konferenca se je v glavnem ukvarjala z vojaškimi vprašanji, opozorili pa so tudi na potrebo, da po končani vojni izdelajo sistem mednarodne varnosti.

Ena najpomembnejših zavezniških konferenc med drugo svetovno vojno je bila Jaltaška konferenca na Krimu februarja 1945, ki so se je udeležili Roosevelt, Churchill in Stalin. Na tej konferenci so sklenili, da bodo Nemčijo razdelili na okupacijske cone in da bodo uničili nemški militarizem in nacizem tako, da Nemčija ena bo nikoli več mogla ogroziti svetovnega mira.

Devetega maja 1945, je Nemčija kapitulirala in dne 5. junija so zavezniški podpisali deklaracijo o prevzemu vrhovne oblasti v vsej Nemčiji. Mesec dni kasneje je bila zadnja konferenca iz tega prvega obdobja, tako imenovana Potsdamska konferenca. Na tej konferenci so razglasili osnovne cilje okupacije: razorožitev, demilitarizacijo, denacionalizacijo Nemčije, uničenje nemške vojaške industrije, razpustitev SS, SD, SA, Gestapa, razpustitev nemške nacistične stranke, ukinitve vseh nacističnih zakonov, kaznovanje vojnih zločincev, odstranitev nacistov iz javnih služb itd. Na tej konferenci so tudi začrtali mejo na Odrji in Nici, in sklenili izseliti Nemce iz Poljske, Češkoslovaške in Madžarske.

V drugem obdobju mednarodnih sestankov za rešitev nemškega vprašanja od 1945 do 1949 je bilo deset zasedanj Sveta ministrov: v Londonu (1945), v Moskvi (1945), v New Yorku (1946), v Parizu (1946), v New Yorku (1946), v Moskvi (1947), v Londonu (1947). Na teh sestankih je prišlo do znatnih nesoglasij med ZSSR in zahodnimi silami.

V istem času je bil ustanovljen Bruseljski pakt (Velika Britanija, Francija, Belgija, Holandija in Luksemburg) in prišlo je do konference zahodnih držav o Nemčiji v Londonu maja 1948; tam so sklenili, da vključijo Nemčijo v evropski program za obnovo. Istočasno je bila konferenca zunanjih ministrov Poljske, Češkoslovaške in Jugoslavije v Pragi, kjer so zahtevali uresničenje sklepev iz Jaltške in Potsdamske konference. Nekaj mesecev pozneje pa je bila konferenca vseh socialističnih držav v Varšavi, kjer so obzidali londonsko konferenco, čez, da pomeni oviro za nemško združitve in za rešitev nemškega vprašanja.

Po teh dogodkih je prišlo marca 1949 do prve blokade

Berlina, ki se je končala maja 1949 s sporazumom med ZDA in ZSSR. Istočasno sta se obe strani trudili, da bi ustanovili dve nemški državi — Vzhodno in Zahodno Nemčijo. Maja in junija 1949 je bilo zadnje zasedanje zunanjih ministrov v Parizu. Ta konferenca se je končala s popolnim neuspehom, ker nobena stran ni hotela odstopiti od pozicij, ki si jih je pridobila v Zahodni oziroma v Vzhodni Nemčiji. S tem je bilo drugo obdobje v razvoju nemškega vprašanja končano, in od tedaj sta de facto obstajali dve nemški državi.

Tretje obdobje obsega čas od leta 1949 do danes. Leta 1954 je bila na pobudo zahodnih držav Berlinska konferenca ministrov za zunanje zadeve. V imenu zahodnih držav je Eden predlagal svobodne volitve v vsej Nemčiji pod kontrolo okupacijskih oblasti, sprejetje ustave, ustanovitev vse-nemške vlade in podpis mirovne pogodbe. ZSSR je ta načrt zavrnila in zahtevala, naj bodo nemške volitve brez vmešavanja zaveznikov in naj naprej oba nemška parlamenta ustanovita vse-nemško vlado. Sovjetska zveza je zahtevala, naj tuje čete odidejo iz Nemčije, obdržala pa je vključevanje Zahodne Nemčije v zahodnoevropski blok. Zaradi nasprotujočih si stališč se je konferenca končala brez konkretnih rezultatov.

Septembra 1954 so na konferenci zahodnih držav v Londonu sprejeli Zahodno Nemčijo v Atlantski pakt, nakar je Vzhod odgovoril tako, da je decembra istega leta Vzhodna Nemčija postala članica Varšavskega pakta.

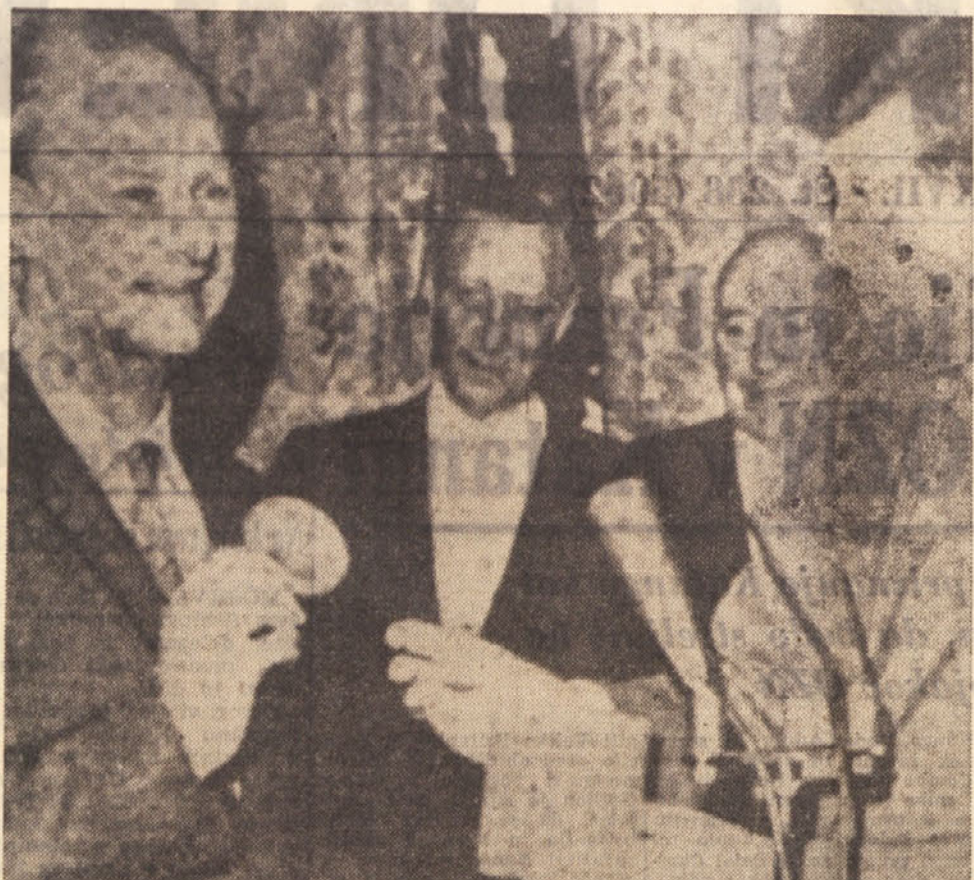
Prvič po Potdamsko so se sestali veliki sil v Zvezi julija 1955. Med drugim je bilo na dnevnem redu tudi nemško vprašanje. ZSSR je zahtevala, da ustvari sistem kolektivne varnosti in da Zahodna Nemčija izstopi iz Atlantskega pakta, kar bi bilo predpogoj za združitve Nemčije. Zahod je ta predlog zavrnil in zahteval, naj sprejmejo Edenov načrt z berlinske konference. V bistvu tudi ta konferenca ni privedla do odločitve; zato so pooblastili zunanje ministre, naj proučijo razne predloge o nemškem vprašanju.

Naslednji važnejši sestanek je bil v Ženevi maja leta 1959, ki sta se ga kot opazovalca udeležila tudi predstavnik Vzhodne in Zahodne Nemčije. Zahod je ponovno predlagal svobodne volitve v vsej Nemčiji, ukrepe za preprečitev nenadne napada ter zmanjšanje oboroženosti sil ZDA v Nemčiji in Evropi. Sovjetska zveza pa je predlagala ločene mirovne pogodbe z obojema Nemčijama in spremembo zahodnega Berlina v sedmilitarizirano svobodno mesto. Predlagala je tudi, naj se čete NATO umaknejo s tujih ozemelj, medtem ko bodo sovjetske čete zapustile Poljsko, Madžarsko in Nemčijo. Jeseni istega leta je prišlo do sestanka med Hruščevom in Eisenhowerjem; Hruščev je izjavil, da bo ZSSR podpisala ločeno mirovno pogodbo v Vzhodno Nemčijo, če v najkrajšem času ne bo rešeno nemško vprašanje.

Maja 1960 bi moral biti v Parizu vrhunski sestanek med Vzhodom in Zahodom, do katerega je zaradi znane incidenta z vohunskim letalom V-2 ni prišlo.

Do ponovnih stikov na najvišji ravni med Vzhodom in Zahodom je prišlo 3. in 4. junija 1961, ko sta se na Dunaju sestala Kennedy in Hruščev. Hruščev je predlagal načrt za rešitev nemškega vprašanja, ki v glavnem temelji na sovjetskih predlogih s konference leta 1959. Izjavil je tudi, da bo ZSSR podpisala mirovno pogodbo z Vzhodno Nemčijo do 31. decembra 1961, če do tedaj rešitev nemškega vprašanja ne bo napredovala. ZDA so na ta ultimativni odgovorile z vojaškimi pripravami in 13. avgusta 1961 je Vzhodna Nemčija z idom ločila vzhodni del Berlina od zahodnega. Mednarodni položaj se je znova zaostрил. Na 22. kongresu KP ZSSR je Hruščev odstopil od datuma za podpis ločene mirovne pogodbe z Vzhodno Nemčijo s pogojem, da bodo zahodne države pokazale pripravljenost za sporazumno rešitev nemškega vprašanja.

Septembra 1961 je beograjska konferenca poslala »Poziv za mir« in »Izjavo o miru«, v katerih govori posebej o nemškem vprašanju in poudarja, da to vprašanje ogroža svetovni mir. Države udeležene beograjske konference so priznale obstoj dveh nemških držav in to priznanje dejanskega stanja naj bi služilo kot osnova za bodoča pogajanja o reševanju nemškega vprašanja.

Dr. Hans Bethe, profesor na univerzi Cornell, je od predsednika Kennedyja prejel zlato kolajno nagrade Fermi. To kolajno in 50.000 dolarjev podeli vsako leto znanstveniku, ki se je posebno izkazal na področju jedrske fizike

Mlad zločinec z večletno prakso

Aretirali so mladega atentatorja na partizanski spomenik v Parmu

Gre za študenta z liceja s precej burno preteklostjo, ki je zelo blizu pravega kriminala - Nepotrebno je uradno zatrjevanje, da si je atentat na partizanski spomenik zamislil in izvedel Ettore Napoli sam in da za njim ne stoji nikakoli politično gibanje, ker v to nihče ne verjame

PARMA, 4. — Policija iz Parme je aretirala in že prijavila sodišču 19-letnega dijak Ettorea Napoli, ki je 9. novembra letos z dinamitom zrušil spomenik padlimu partizanu na Trgu Marconi v Parmu. Fašistični zločinec je pri zaslišanju priznal vse, hkrati pa hotel v svojih izjavah zadevo prikazati tako, kot da nima nobene zveze s

ETTORE NAPOLI

kako politično organizacijo, konkretno z MSI, kar izhaja tudi iz poročil, ki jih o tem dajejo policijski organi.

Ettore Napoli je bil prijavljen sodišču v smislu člena 419 kazenskega zakonika, ki predvideva zaporno kazen od 8 do 15 let, hkrati je možno, da mu bodo sodili tudi za manjša kazniva dejanja in sicer za krajo dinamita in za nedovoljeno posest razstreliva.

O Ettoreu Napoliu ter o njegovih »pripravah« na atentat so se zvedele številne podrobnosti: Ettore Napoli je bil že znan političnemu ura-

du parmske kvesture, ker je komaj 15-leten leta 1958 v družbi z nekaterimi vrstniki vliomil v neko vilo v Via Verdi in iz stanovanja nekoga polkovnika odnesel več orožja in vojaških uniform. Leto zatem, v marcu 1959 je z dvema prijateljskima pobegnil iz doma, da bi se baje vključil v tujstvo legijo, še prej pa je ukradel več samokresov. V Marsellu so ga aretirali in Interpol ga je vrnil v Parmo, kjer ga je sodišče zaradi kraje in nedovoljene izselitve obsodilo, kazen pa mu je bila odpuščena zaradi mladostnosti. Ettore Napoli se je nato vpisal v MSI, toda — po podatkih, ki so bili objavljeni — iz te politične stranke je bil februarja letos izključen, ker je njegovo obnašanje vzbujalo nevarnost za druge člane stranke in ker da je pripadal nekemu drugemu političnemu gibanju.

Napoli se je baje bahal, da je ustanovitelj nekake skrajno desničarskega političnega gibanja, ki naj bi sprejelo v svoje vrste vse tiste elemente, ki so bili iz MSI izključeni, ali ki s to stranko ne soglašajo. Gre za kakih 15 oseb, nad katerimi naj bi Napoli imel določen vpliv in ki so bile političnemu uradu kvesture znane. Vprav na temeslu teh elementov je policija uspešno atentatorja izsledila.

Narčta za atentat na spomenik padlimu partizanu naj bi si bil Ettore zamislil le nekaj ur pred izvržitvijo. Ko je za vse svete love odšel na lov na divje prašiče na področje Bardi, se je tu spoznal z nekim lovcom, ki je bil strokovnjak za zažiganje min. Ta naj bi mu bil povedal, da se dinitamit da uporabljati tudi za ribolov. Djak tretjega liceja Ettore Napoli je ob tem »od-

kritju« začel v novega znanca riniti, da mu je povedal čim več, kako se z dinamitom ravna in novi znanec — lovec ga je nato odpeljal v kolibo blizu nekake kamolnove, kjer mu je pokazal zabojček s štirimi naboji dinamita, nekaj vžigalnikov in zažigalne vrvi. Na siljenje študenta mu je delavec vendarle poklonil naboj dinamita, tri vžigalnike ter 1 m in 30 cm zažigalne vrvi. Napoli pa je novemu zancu ukradel še en naboj dinamita.

Ettore Napoli je baje na zaslišanju povedal še to, da je eksploziv skril doma v spalnici in da mu je zamisel o atentatu prišla nenaadoma 9. novembra zjutraj. Nato je z vso pozornostjo pripravil načrt in pekleniški stroj, pri čemer mu je služilo tudi njegovo strokovno znanje, ker se je že dolgo ukvarjal s strokovnim črtanjem, zaradi česar si je nabavil tudi ustrezne knjige. In ko je vse to bilo nared, je okoli 16. ure odšel od doma, nekaj časa kolovaril po mestu in ob 18. uri odšel v kinematograf v družbi z nekim prijateljem. Po končani predstavi je prijatelja vpsrelil domov in se nato vrnil na Trg Marconi. Tu je nekaj časa čakal, ker so hoteli mimo ljudi, ob 20.30 pa se je ulica plohla. Bila je to odlična priložnost za izvedbo načrta in med nalivom, ko na trgu ni bilo žive duše, in zaradi teme, ki vlada v tem delu mesta, je Ettore Napoli mogel svoj načrt izvesti, ne da bi ga kdo opazil. Ko je naboj postavil na mesto, je

zažagalno vrvico prižgal z ogorčkom cigarete in nato pobegnil. Vrnil se je domov, kjer je ob 20.45 približno, prav med večerjo, zaslišal eksplozijo.

Obnašanje mladega fašističnega zločince je po atentatu bilo popolnoma normalno. Dve uri po atentatu se je v nekem telefonskem razgovoru, ki ga je imel z nekim svojim prijateljem, obnašal, kot bi ga bil atentat ne začudil. Vprašal je le, če je atentat izšel tako kot žrtve. V naslednjih dneh so ga večkrat videli na Trgu Garibaldi, kjer je razpravljal o atentatu. Kor je bil, policiji že znan, so ga prijeli in začeli zaslišavati. Od začetka je vse tajil, nato pa vse priznal.

Preiskavo je vodil sam kvestor dr. Laurenzano ob sodelovanju načelnika političnega urada policije dr. Cataneseja, ki izražata mnenje, da je bil atentat izključno delo mladega fašista in ni imel nobene zveze s kakim političnim gibanjem.

Tako pač govore bolj ali manj uradna poročila, toda ob množici takih in podobnih atentatov bi kaj težko verjeli, da niso za tem in za podobnimi atentatorji določene politične sile, kot se je že tolikokrat izkazalo.

COLOMBO, 4. — Trockistična stranka na Cejlonu bo v kratkem poslala Hruščevu zahtevo, naj se emipre izvede revizija primera Trockega. Zahtevo je že podpisalo kakih 30 cejlonskih parlamentarcev raznih strank.

Benetke, 4. — Komaj 33-letni menih Italo Guzzon je danes umrl po štirih dneh agonije, potem ko je bil pred dnevi močno ranjen pri eksploziji reke ročne bombe »Sipes« iz prve svetovne vojne. Bombo so več desetletij uporabljali kot obtežilnik za papir, misleč, da je prazna in torej nevarna. Guzzon je hotel zakuriti peč in je pri tem uporabljal tudi

Debata v avstrijskem parlamentu

Socialist Probst obtožuje naciste

Povezanost nacistov s »stranko svobode«

DUNAJ, 4. — V debati o proračunu notranjega ministrstva v avstrijskem parlamentu je socialistični poslanec Probst dejal: »Nacistični duh ni prenehal, temveč se je znova pojavil. Probst, ki je glavni tajnik avstrijske socialistične stranke, je navajal revolucije strel pred tednom proti parlamentu, atentat proti spomeniku republike (1. maja) in spominke svečanosti Schillerja, ki so jih neonacisti izkoristili kot preteživo, da so na Dunaju prepevali nacistične himne.

Govornik je potem povedal, da so pri enem izmed teh pevcev našli vabilo, naj se javi pri vodstvu Stranke svobode (skrajna desnica) za razgovor, ki bi moral biti prav na dan, ko je bil ta Herbert Fritz aretiran. Mogoče so člani »Bürschenschaft Olympia« tudi v zvezi z atentatom na spomenik Andreja Hoferja v Innsbrucku. Probst se je zavzel,

da bi v najkrajšem času stopil v veljavo zakon, ki prepoveduje obnovo — pod drugim imenom — zabranjenih društev.

Za Probstom je govoril vodja parlamentarne skupine Stranke svobode Graedler, ki je skušal zavreči obtožbe, čes da Fritz ni pripadal stranki; uporabljal so ga samo za delo med mladimi. Ker je bil nediscipliniran, se je moral večkrat javljati; na ravnanjsko; zaradi tega je imel ob aretaciji neki tak listek. Graedler je tudi zatrdil, da ni mogoče vedno metati krivdo na neonacistične.

Pes je dokazal »zvestobo do groba«

LA SPEZIA, 4. — Nemški voljak Jack, star 13 let, je dokazal, kako zna biti žival zvesta človeku. Pred kakimi 10 leti je Jacka pripeljal na svoj dom šofer takšija Mario Marchi iz La Spezie in od tedaj se je med njima ustvarila posebno prijateljstvo. Pred mesecem dni pa je šofer Marchi zbolel za nadohu in srčnimi motnjami ter legel. Istega dne je od njegovi postelji legel tudi pes Jack, ki se ni več gnil od postelje. Pred 10 dnevi je bilo Marchijevo zdravje že tako šibko, da se ni več dotaknil jedi. Tudi Jack se ni več dotaknil hrane. In včeraj je Marchi umrl. Pet minut pozneje je tudi pes Jack poginil.

Prvič ni uspel samomor z mostu »Golden Gate«

SAN FRANCISCO, 4. — Most »Golden Gate« je visok 60 m in od 216 oseb, ki so se s tega mostu poglne v prepad, da bi napravile samomor, ni ostal živ nihče, kar je tudi razumljivo. Toda večeraj se je s tega mostu po 20-letni uradni Francis Kennedy, ki si je sicer polmil roke in dobil več notranjih poškodb, vendar pa ostal živ. Padel je na kraj, ki je bil od deževja ves razmešan, tako da je kandidat za samomor ostal živ.

Povodnji v Somaliji

MOGADISCIO, 4. — Na področju dolnega toka Giube in Uebi Sebela se razmere niso kve ve kako izboljšale. Zaradi tega bo okoli 600.000 ljudi močno oškodovanih zaradi poplavi in jim bo treba za polnih osem mesecev dovajati hrano, kajti vse področje je bilo uničeno. Na področju spodnjega dela Giube so izgubili podlrgi milijon centov koruze in tudi žito je bilo uničeno, ker ga prebivalstvo po navadi spravlja v posebne jame v zemlji, kamor je vdrila voda. Kakih 500 vas in naselij je bilo uničenih ali poškodovanih. Sedaj pa grozi še epidemije malarije, gripe in razne bronhialne bolezni, ki že žanjajo žrtve. Iz tujine že prihajajo zdravila, hrana in tudi denarna sredstva.

COLOMBO, 4. — Trockistična stranka na Cejlonu bo v kratkem poslala Hruščevu zahtevo, naj se emipre izvede revizija primera Trockega. Zahtevo je že podpisalo kakih 30 cejlonskih parlamentarcev raznih strank.

Med neko dobrodelno prireditvijo v cirkusu Orfei je znani Silvio Noto prišel tudi v kletko k levom

Stara bomba je raznesla meniha

BENETKE, 4. — Komaj 33-letni menih Italo Guzzon je danes umrl po štirih dneh agonije, potem ko je bil pred dnevi močno ranjen pri eksploziji reke ročne bombe »Sipes« iz prve svetovne vojne. Bombo so več desetletij uporabljali kot obtežilnik za papir, misleč, da je prazna in torej nevarna. Guzzon je hotel zakuriti peč in je pri tem uporabljal tudi

papir v košu. Ko je stresal iz koša papir v peč — bilo je v sobi enega najstarejših menihov — ni opazil, da je nekdo s papirjem vred zagnal v koš tudi bombo. Medtem ko si je Guzzon prizadeval, da bi v peč lepo zagorelo, je nastala eksplozija in menihu so koščki bombe in peči hudo raznesli trebuh. V bolnišnici je, ko je takoj operiral in mu napravili transfuzijo krvi, vendar

pa vse skupaj ni nič več pomagalo in danes je menih izdihnil.

WASHINGTON, 4. — Jedrska eksplozija, ki jo bodo prihodnje nedeljo povzročili v nekem rudniku soli v Novi Mehiki, bo povzročila toliko-

knjige ~ gledališče ~ glasba ~ slikarstvo

Nagrajenec na razstavi
»NOB v delih
naših umetnikov«

BEograd, 4. — Pred velikim številom javnih in kulturnih delavcev Beograda je generalni polkovnik Boško Siljegović v domu JLA otvoril reprezentativno razstavo slikarjev, kiparjev in grafikov — »Narodnoosvobodilna vojna v delih naših umetnikov«. Nato je polkovnik Ivan Turčinović sporočil, da je bil s prvo nagrado 500.000 dinarjev nagrajen slikar Marko Suštaršić za delo »Dokumenti o Pohorskem bataljonu«. Dve drugi nagradi po 300.000 dinarjev sta prejela slikarja Frane Simunović za delo »Enainštirideseto« ter Branko Miljuš za »Krvavo Kozarce«. Dve tretji nagradi po 200.000 sta prejela slikarja Jordan Vasiljević za delo »15 teme v svetlobi« ter Bogoljub Ivković za »Našo revolucijo«. Nadalje je razsodišče sklenilo, da se s prvo nagrado 500.000 dinarjev za kiparstvo nagradi kipar Kosta Angeli Radovanović za »Makedonko«, z drugo nagrado 300.000 Jovan Soldatović za »Kompozicija na temo Sutjeske«, s tretjo nagrado 200.000 pa Drago Tršar za »Manifestacije«. Za grafiko ni bila podeljena prva nagrada, pač pa so podelili drugo nagrado 200.000 dinarjev Marku Krstanoviću »za sodobni grafični izraz«, tretjo 100.000 pa Ivo Šubiću »za umetniško-grobovinsko dokumentacijo grafike«. Na razstavi je 162 slik, 95 skulptur in 51 grafik, ki jih razstavlja 177 avtorjev.

Dirigent Milan Horvat na Madžarskem in Poljskem Zagrebški dirigent Milan Horvat je odšel na Poljsko, kjer bo imel v prvi polovici decembra po dva koncerta v Krakovu in Varšavi. Pred tem je Horvat dirigiral na dveh koncertih na Madžarskem, Szolnoku in Budimpešti. Na koncertu v Budimpešti je gostovala tudi jugoslovanska pianistka Nada Vujčić kot interpretatorka Bačaturjana.

Skrčeno število kandidatov za nagrado Firenc

FIRENCE, 4. — Razsodišče, ki izbira med izdanimi penjskimi deli za nagrado Firenc, je še bolj skržilo število kandidatov, ki jih je sedaj še samo šest. Nagrada bo podeljena 8. dec. v Palazzo Vecchio. Kot zadnji kandidati so ostali: Gaio Frattini, Margherita Guidacci, Antonio Manfredi, Eugenio Miccini, Gilda Musa in Silvio Remet.

Nova številka revije »Incontri Mediterranei«

M. R. Pistone, Jules Koch, Dino Del Bo, John Baird, Bakary Djibo, Abdel Khaled Hassouna, Gerald Gardner, Rolf Christophersen, Felix Ermacora, Giovanni Traversi, Sergio Milani, Alessandro Fico, Antonio Spasosa, Richard Hartley Chase in Fernando Luciani se avtorji prispevkov v zadnji številki (7-8) revije »Incontri Mediterranei«. Stevilka pa vsebuje še nekaj zanimljivih dokumentov. V »glavju« li fatti e le idee, ki ga prispeval Alessandro Fico, je tudi »Pozdrav iz Andriau«; v njem Fico opisuje svoje srečanje z Andrejem v Beogradu.

Razstava s simpozija »Forma vivan«

V Gorjujski galeriji je Katanjenieri je razstava malih plastik in risb udeležencev I. mednarodnega simpozija o likovnem »Forma vivan«. Ta simpozij je bil letos prvič na jugoslovanskih tleh — v Portoraju in v Katanjenieri na Krki. V Katanjenieri sedaj razstavlja svoja dela Silvio Mattioli (Svica), Peter Hadži Bošković (Jugoslavija), Eiseku Tanaka (Japonska), Peter Cerve (Jugoslavija), Danielle Moreau (Francija), Jean Thoreau (Francija), Sankho Choudhuri (Indija), Kosslo Floel (Izrael), Robert Rousil (Francija) in Lojze Perko (Jugoslavija).

Na Norveškem povečano zanimanje za jugoslovansko književnost

Predsednica društva norveških prevajalcev Eli Krogh je bila 12 dni v Jugoslaviji gost zdrženja jugoslovanskih zločincov, da se je drugim povedala, da se je po podelitvi Nobelove nagrade Ivo Andriću na Norveškem močno povečalo zanimanje za jugoslovansko književnost. Eli Krogh je izjavila za prevajanje v norveški jezik Krležev roman Bulatovičev roman Redci petelin leti proti nebu in izbor Andrićevih del.

Bogato darilo muzeju moderne umetnosti v Benetkah

BENETKE, 4. — Galerija moderne umetnosti v Benetkah je odvala profesorja De Lisijsa, urologa iz Genoe, ki je umrl 1957. darovalo 30 del najbolj znanih sodobnih slikarjev in kiparjev. Sporočilo o darilu, ki predstavlja vrednost nad 100 milijonov, je dal danes zvečer župan Favaretto. Med deli, ki bodo postala last galerije moderne umetnosti v Ca' Pesaro, so štiri slike v »Ca' Pesaro, dve Carrada, tri Sironija, dve Morandija, Casoratijska, ena Morandija, De Chirica, pet De Pistris, ter še slike Tosija, Rossa, dinskoga, Miroja, Maritanguja in Alberta De Lisijsa. Gospa Lidia De Lisijsa, je hotela na to način, da je umrla pred tremi meseci, je hotela na ta način počastiti spomin svojega moža, ki je bil navdušen za moderno umetnost s tesnimi čustvenimi vezmi.

Osvetljeni slapovi z raznobarvnimi lučmi nad
Trgom Goldoni - Razgledni stolp na Draščici
Tiskanje novih turističnih prospektov

«**Pomladni veter**»
(Vento di primavera)
Igrajo: F. TAGLIAVINI, SABINA BETHMANN
in LAURETTA MASIERO

Ki ga nasprotniki niso koristili. Zadanje 3 minute pred koncem igre so z enakovnim žogo brenili mimo vratarja, ki je bil v položaju prežo. Igra se je tako končala. Moramo priznati, da so Doberdobi kljub smoli, bili kos nasprotnikom, škoda, da niso znali izkoristiti vseh prilik, ki so se jim nudile.

Kolesar je odnesel precejšnje paskodbe in so ga z avtom ZK odpeljali v bolnišnico. Tam so mu zdravniki ugotovili poškodbo na možganov, tudi več lažjih poškodb na obrazu ter ga pridržali za 20 dni na zdravljenju.

Sofer Adino je ostal nepoškodovan. Zuchichtajtev jo Pa je utrpelo precejšnje škoda.

him Kovčičem izrazil svoje začudenje, kako da je sovodenjska ekipa, ki je pokazala tako veliko izkušnjo, tako nizko spodaj na lestvici. Dejstvo je namreč, da se igralci nikoli ne zaprejo v čisto obrambno igro, ampak da igrajo in pušijo igrati.

Prilodnost nevedjo bodo zastonj nastopili doma v Sovod-

Kolesar je odnesel precejne poškodbe in so ga z avtom ZK odpeljali v bolnišnico Tuna, ki jo vodijo zdravnik, ugovorili po predstavi presena, močan tudi več lažjih poškodb na obrazu ter ga pridržali za 20 dni na zdravljenje.

Sofer Adino je ostal nepoškodovan. Zucchiettičev kolo pa je utrpelo precejšnjo škodo.

zamo trgovine s sadjem in
zeljavo do 12. ure, pekarni
in mlekarni do 12.30 in
cvetličarne do 13. ure. Vse
ostale trgovine vključno me-
snice bodo ves dan zaprte.

nikov, za leto 1963 pa upa,
da bo lahko napredoval v
višjo skupino; kar mu tudi
mi želimo, skupaj z njegovi-
m števterjanskimi prijatelji, ki
so že sedaj ponosni, da ima-

dnevna vlaga je bila 89-odst,
dežja je padlo 1,6 mm.

**PRISPEVAJTE ZA
DIJASKO MATICO!**

Sport

A LIGA

IZIDI					
*Catania-Venezia	1-1				
*Torino-Torino	2-0				
*Inter-Bologna	2-0				
*Juventus-Vicenza	2-0				
*Lecce-Sampdoria	1-1				
*Milan-Mantova	1-1				
*Padova-Atalanta	1-1				
*Roma-Spal	4-1				
*Palermo-Udinese	1-0				

LESTVICA

Inter	15	10	4	1	34	16	24
Florentina	15	8	4	3	27	15	20
Milan	15	8	3	4	24	21	19
Torino	15	7	5	3	21	18	19
Bologna	15	7	5	3	21	18	19
Atalanta	15	7	5	3	21	18	19
Sampdoria	15	6	4	1	15	16	16
Mantova	15	6	3	2	13	15	15
Catania	15	5	5	1	13	15	15
Juventus	15	5	5	2	13	15	15
Palermo	15	4	6	9	13	14	14
Venezia	15	4	6	9	12	12	12
Lecce	15	4	7	1	14	12	12
Vicenza	15	4	7	1	14	12	12
Lecco	15	4	7	1	14	12	12
Padova	15	4	7	1	14	12	12
Udinese	15	4	7	1	14	12	12

Prihodne tekme (10.12.1961)

Atalanta-Roma	
Florentina-Lecce	
Inter-Catania	
Palermo-Vicenza	
Sampdoria-Bologna	
Spal-Mantova	
Torino-Milan	
Udinese-Juventus	
Venezia-Padova	

B LIGA

IZIDI					
*Bari-Prato	4-0				
*Catanzaro-Alessandria	2-0				
*Cosenza-Como	3-0				
*Genoa-Napoli	3-1				
*Lucchese-Reggina	3-1				
*Modena-Brescia	1-0				
*Parma-Lazio	0-0				
*P. Patria-Sambened.	2-1				
*S. Monza-Messina	1-1				
*Novara-Verona	2-1				

LESTVICA

Genoa	12	9	2	1	17	5	20
Lazio	12	8	1	1	16	6	16
Modena	12	5	2	1	10	6	15
Messina	12	5	4	1	10	14	13
Reggina	12	5	4	1	10	14	13
Catanzaro	12	5	4	1	10	14	13
Verona	12	5	4	1	10	14	13
Parma	12	5	4	1	10	14	13
P. Patria	12	5	4	1	10	14	13
Alessandria	12	4	4	1	12	11	12
Brescia	12	4	4	1	12	11	12
Napoli	12	3	5	4	12	11	12
S. Monza	12	3	5	4	12	11	12
Prato	12	3	5	4	12	11	12
Como	12	3	5	4	12	11	12
Cosenza	12	3	5	4	12	11	12
Novara	12	4	1	7	11	14	9
Lucchese	12	4	1	7	11	14	9
Sambened.	12	4	1	7	11	14	9
Bari	12	2	6	4	10	11	6

Prihodne tekme (10.12.1961)

Brescia-Genoa	
Como-Prato	
Cosenza-Alessandria	
Lazio-Pro Patria	
Lucchese-Catanzaro	
Messina-Bari	
Napoli-S. Monza	
Novara-Sambened.	
Parma-Reggina	
Verona-Modena	

Športne stave

TOTOCALCIO

Catania-Venezia	(1-1) X
Florentina-Torino	(2-0) 1
Inter-Bologna	(2-0) 1
Juventus-Vicenza	(2-0) 1
Lecce-Sampdoria	(1-1) X
Mantova-Milan	(1-1) 2
Padova-Atalanta	(1-1) X
Roma-Spal	(4-1) 1
Udinese-Palermo	(4-1) 1
Catania-Venezia	(1-1) X
Palermo-Udinese	(1-1) X
Verona-Modena	(1-1) X
Rimini-Livorno	(1-1) X

Zaradi izostanka prihoda na cili Asserija in Erice veljata oba rezultata.

ETTORE SPECOGNA:

Materialna kultura

v vaseh

Arbeč, Zapatok, Kal, Gorenja vas in Črni vrh v Nadiški dolini

2.

Pripadajo bolj Slovincem (za Staro gorov, torej nekako Brice, Crnčiči) naj bi se v času preseljevanja in o-svajanja teh krajev naselili na pobočje Kraguncove, vzhodno od Tavorjan, kjer naj bi bil takrat langogardski grad (od tod ledinsko ime dol Zagradan, kjer imajo sedaj kostanjeve gozdove). Njihova posest naj bi segala od tega gradu skoraj do vrha griča, kjer danes imenujejo dol na Golem briggo, dol na Golem robu. Sedanje naj bi se preselili v sedanji kraj — Črni vrh, šele precej časa po nastanku ostalih vasi. To domnevo bi potrdilo tudi dejstvo, da niso do nedavnega Crnčiči imeli dosti pašnikov in senožihih in se jih v krajih, kjer se jih ni prišlo izkoriščati, prebivalcem Kala, Gorenje vasi, Arbeča

Po nedeljskem kolu A lige precejšnje spremembe na vrhu lestvice

Toča golov in zmaga Interja nad Bologno Fiorentina in Milan že tik pod vrhom

Ponoven poraz Videmčanov na domačih tleh: za Udinese ni več rešitve?

Na predvečer preteklega 15. kola italijanskega nogometnega prvenstva je bila Interjeva prednost izražena le s tremi točkami pred najbližjo Bologno. Nedeljsko kolo je moralo dati odgovor na vprašanje prvega mesta v lestvici, saj je bilo na sporedu direktno srečanje med tema trenutno najboljšima enajstoricama.

In odgovor je prišel, točen in neoporečen: Inter ostane še vedno leader elite in to z jasno avtoriteto velikega favorita. Po drugi strani pa niti Bologna ni močvira, da bi z njim kdorkoli po mili volji oprel, saj je v tem abig matichus ponovno dokazala, da ima še mnogo povedati in da zadnja beseda še zdaleč ni bila izrečena. O tekmi sami bi zamenjigali besede, saj deset golov (pravi rekord tega prvenstva) v eni sami tekmi dovolj jasno prikazuje izredno borbenost obeh partnerjev, napadalnost in v vseh pogledih odprto ter zanimivo igrvo, v kateri je našla svoje pravo mesto tudi vrhunska nogometna tehnika. Ekipi sta si bili dolgo časa enakovredni.

Hitchens: dva gola

ena enajstmetrovki, dva gola dva za drugo prehalji v vodstvo, ga ponovno izgubljali ter ponovno uravnali, to vse do trenutka ko so gostje za malenkost popustili ter dovolili domačim, da so si z dvema goloma zagotovili prednost in s tem zmago, ki je lahko sicer neoporečna, pa čeprav ni raz gostov ni čisto zaslužen. Na ta način se je prednost Milančanov povečala na štiri točke, mesto drugega na lestvici pa je za Bologno in Torinom prevzela Fiorentina, ki je v direktnem srečanju obratnala s slednjim.

Tudi to je bilo srečanje, ki je ljubitelje nogometa prava poslastica. Obe moštvi sta v izredni formi in kot taki sta predvajali igrvo, redno njunega slovesa. Domači so dosegli vsak polčas po en gol ter si zmago popolnoma zaslužili, to tembolj, ker se gostje niti za trenutek niso predali, temveč so z običajnim Lawom in Bakerjem stalno ogrožali furlansko obrambo (gotovo eno najmočnejših v Italiji) ne da bi jim jo uspelo le enkrat predreti. Kljub porazu pa ostanje turinski giganteri še vedno čudež prvenstva, kot so bili prejšnjemu kolu je tudi Milan ponovno v družbi najboljših in to po zaslugi nepričakovane zmage nad Montovo, ki je na svojem igrišču za mnoge predt naprosnik. Toda zgodilo se je drugače, čeprav je po prvem polčasu kazalo, da bodo morali milanski gostje prazni rok domov. Domači so namreč mogočno gospodarili na igrišču, toda sad njihovih naporov je bil le en gol. Ta prednost pa je bila pre-

bilo premajhno, da bi ga ne mogli domači zasluženo izenačiti.

B-LIGA

Genoa se od kolo do kolo oblikuje kot moštvo visokega ranga. Kdorkoli ji pride na pot, zanj skoroda ni nobene rešitve pred porazom. Doseglja je, enako kot Inter v prvi ligi, že štiri točke prednosti in kaže, da bo ta s časom še bolj izrazita. To pot je bil njena žrtve Napoli, ki je pokazal za letos najboljšo igrvo ter vidne znake skorajnega preoblenja dolge ambulantije tega skupini. Toda Genoa tega prebujenja ni občutila, saj je šla na zmago z enako gotovostjo, kot da bi imela pred sabo kako moštvo spodnjega doma. Vendarle je za gostje poraz previsoko stetično izražen, saj so bili ti posebno v drugem polčasu veliki bolj napadalni in bi lahko dosegli tudi mnogo več.

Drugi v lestvici, Lazio ni

mogel v Parmi doseči več kakor neodločeno izida, ki čemur sta pravzaprav težili obe moštvi. Isto velja za Messino proti Simmenthalu. Minimalni, čeprav zaslužen zmago sta na tujem slavili Pro Patria proti Sambenedettese ter Novara proti Veroni. Mnogo bolj čiste pa so bile zmage, dosežene na lastnih igriščih. Catanzaro je ukanil Alessandro Sele v drugem polčasu potem ko so gostje veliko pogrešili. Lucchese je nadvladal Reggiano šele potem ko je tej zaradi poškodbe zmanjkal vratar. Cosenza je praktično ni obstajal, medtem ko je Modena stalo mnogo truda preden je spravila na kolena bojevit Brescia. Presenetljivi je Bari in to ne toliko v igri kolikor v doseženih golih, saj jih štiri naenkrat že dolgo ni dosegel. S to zmago je vendarle prišel izpod nile ter je njegova pot sedaj samo navzgor.

GIB.

2:0 proti Pro Vercelli na občinskem stadionu

Triestina je zmagala toda ne brez težav...

Dva gola v eni minuti: Dementia in Riso

STRELCA: v drugem polčasu v 23' Dementia, v 24' Riso (oba Triestina). TRIESTINA: Toros; Brach, Simoni; Sadar, Merkuza, Rocco; Risa, Trevisan; Dementia, Secchi, Santelli. PRO VERCELLI: De Jaco; Vellano, Angelelli; Donarini, Peretta, Ciocchetti; Piccioni, Galimberti, Bellinazzi, Marchioro, Albertaro.

SODNIK: Sarti iz Cesene. KOTIL: 3:2 za Triestino. GLEDALCEV 4.500. 68 minut je moralo poteti v mučnem vzdušju na igrišču, da je Triestina dosegla vodstvo in samo 69', da je to vodstvo podvojila in postavila končni rezultat srečanja, ki bi po splošni predvidevanji moral biti enakoležna. Triestina je v napadalni petotki odprave Dementia, pa tudi Trevisan je zaigral dokaj neučinkovito. Le malo manj velja to za Santelli, medtem ko sta le Secchi in Riso v celoti zadovoljila: prvi zaradi svoje borbenosti in prizadevanosti, drugi pa zaradi nenavadnih sposobnosti, ki bodo, če bo tako nadaljeval, veliki inteligenciji pri menjavanju mesta in odkrivanju terazmeroma zadostno zalogo fizičnih moči.

Triestina je v prvem polčasu zaigrala skrajno slabotno, saj se sicer igrali taktično defenzivno vendar ne tako zaprt, da bi domači napadali ne mogli priti bolj do izražanja. Kljub temu pa se vsa na-

triral. Dementia je prehitel vratarja in z glavo poslal usnje v mrežo. Ni se še dobro poleglo na vnušenje, ko je moral sicer budni De Jaco spet pobrati usnje iz mreže. Tokrat je bil uspešen Riso, ki se je prebil mimo dveh branilcev in ostro polvisoko neubranljivo streljal.

Priložnosti za gole tudi po- slej ni manjkalo in čeprav jih je imela Triestina več, tudi Toros ni bil povsem brez dela. Apravz pri odprti sceni pa je požel zopet Riso za svoj krasen solo prodor skozi goste vrste nasprotnikov in za zaključni strel, ki ga je De Jaco le z velikim naporom zaustavil.

Z zmago, predvsem pa z igrvo v drugem polčasu, se je Triestina vsaj delno odolila za slabšo igrvo v prvem polčasu. Končno je dosegla tudi vodstvo Biellese in s tem kronala svoj zasledovalni napor. Toda sedaj pride najtežje in najvažnejše: obdržanje položaja in v primerem orenutku odkod naprej k edinemu razpoložljivemu mestu za povratek v B ligo. Bo Radiovi enajstotici to uspelo?

I. k.

Pokal košarkarskih prvakov

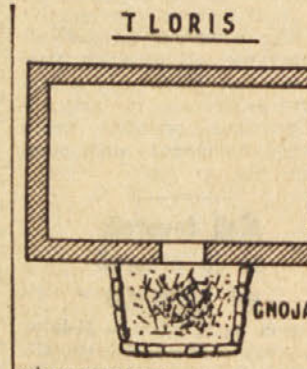
Ljubljana Olympia zmagovita na Dunaju

DUNAJ, 3. — V svojem tretjem nastopu na košarkarskem turnirju za pokal evropskih prvakov je ljubljanska Olympia zabeležila v borbi z najboljšim avstrijskim moštvom prodoren uspeh. Klub ljubljanskih študentov je premagal EK Engelmann 99:77 (48:32).

Ljubljanečani so bili veskoti boljši in so skoraj vedno diktirali tempo, s katerim so upehali nasprotnike. Od Olympia sta bila najbolj učinkovita Daneu, ki je šel 26-krat v koš in Lokar, ki je dosegel 18 točk. Povratna tekma bo v Ljubljani in kot kaže, se bo tudi ta končala z zmago Olympia. Ljubljanski klub bo moral v drugem kolu letošnjega tekmovanja nastopiti proti prvakom Nemčije BC Heidelberg.

—

T. LORIS

GNOJAK

njem prostoru. Tudi zidan ekazona je imel leso, kakor se je dandanes vidi. Sedanje hiše so se razvile iz teh kaznov. Sedanje oblike so pa dobile v novejšem veiku po furlanskem vzorcu, kakor v Brdih. Razvile pa so bile iz kamnitih kaznov. Dobre so prvo nadstropje brez podstrešja, kakor jih je še

GNOJAK

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—